

Un număr vechiu 2 lei

# CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESARESCU**REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU**

## A BONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei  
6 luni . . . . . 20  
Iuni . . . . . 10  
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână  
sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția &amp; Administrația

București, **CALEA RAHOVEI**

Lângă Palatul Justiției

**TELEFON № 16/98**

## SUMAR

— Efectul constituției de parte civilă la ofșerii de poliție judiciară, de d-l profesor *I. Tanovicănu*.

### JURISPRUDENȚA:

— Curtea de Casație s. I: *Niculae N. Dumitriu cu G. N. Dumitriu s. a.* (Niciuerei legea nu prevede existența unui mandat tacit între co-moștenitori, așa că reformarea sau retractarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi cerută decât de partea a cărei cerere a fost respinsă de instanța de fond, iar nu și de către co-moștenitorul său);

— Casație s. III: *G. N. Călinescu cu Primăria Capitalei* (Primăria nu poate refuza autorizarea cerută de cineva, pentru a-și împrejmuji un loc al său viran care este bine determinat și individualizat în deajuns);

— Curtea de apel București s. II: *T. Dumitrescu cu G. și Th. Eftimiu* (Nu mai e nevoie de o nouă chemare la interogator la Curtea de apel, întrucât apelantul urmează să se prezinte în persoană înaintea Curții spre a răspunde la interogatoriul ce i s'a propus la prima instanță);

— Trib. Patna s. I: *X cu Y* (Într-o anchetă în futurum trebuie comunicată părții adverse copia după petițiune deodată cu citația), cu o Notă de d-l avocat *Alexandru Lascarescu*;

— Trib. Bacău: *Ferenț P. P. Lungu cu I. Vălcu Curcea* (Eredele are în calitate sa un just titlu care-l poate conduce printr-o posesie de 10 sau 20 de ani, la dobândirea prin prescripțiune a proprietății imobilelor aflate în succesiunea autorului său, deși titlul în virtutea căruia acesta a săpănit acele bunuri erau un titlu nul, anulabil sau precar, în acest caz posesiunea invocată de erede conform art. 1195 c. civ. trebuie să fie de bună credință).

## Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de Casație

*Casație s. I: No. 1:* Regulament de competență.—Hotărâre atacată cu apel pentru motive streine fondului.—Admiterea aceluiași apel.—Datoria acelei instanțe de a evoca fondul și a judeca acel proces; *No. 2:* Legea asupra drepturilor proprietarilor.—Apel.—Termenul de apel contra hotărârii prezidentului.—Socotirea lui pe zile libere; *No. 3:* Prova cu martori.—Perdere de titluri prin forță majoră.—Admisibilitatea probei cu martori spre a face această dovadă, sub condiția de a determina evenimentul de forță majoră;

*Casație s. II: No. 1:* Executare imobiliară.—Contestație din partea unui terțiu.—Cerere de suspendare a executării, pe motiv că a intentat acțiune în revendicare.—Aprecierea seriozității cererii de suspendare.—Puterea suverană a instanței de fond.—Art. 401 și 530 pr. civilă; *No. 2:* Lovire.—Moartea pacientului.—Cauza morții.—Neputința de a stabili în mod precis.—Delict prevăzut de art. 239 c. p.—Competința tribunalului; *No. 3:* Opoziție.—M. terie penală.—Termen.—Prelungirea lui după distanță.—Motiv propus direct în casație.—Neadmisibilitate.—Art. 133 din procedura penală; *No. 4:* Recurs în casație.—Materie penală.—Opoziție.—Neadmisibilitate.—Art. 429 din pr. penală.—Interogatoriu inculpatului.—Formalitate de ordine publică.—Neobservarea ei.—Neacordarea cuvântului inculpatului.—Casare.—Art. 186 din procedura penală; *No. 5:* Invoeli agricole.—Locuri de muncă date locuitorilor.—Măsurătoare falsă, cu intenție de a-i înșela.—Delict prevăzut de art. 57 l. invoelilor agricole și 376 c. penal.—Competința judec. de pace.—Apel la tribunal.—Admisibilitate; *No. 6:*

Hotărâre achititoare.—Materie corecțională.—Dacă inculpatul achitat poate fi condamnat la daune.—Soluție negativă;

*Casație s. III: No. 1:* Zaharină.—Contravenție.—Constatare.—Funcționari competenți.—Șeful secției regiei de pe lângă Administrația financiară.—Art. 16 l. zaharivei și 14 l. organiz. admin. finanțelor statului; *No. 2:* Conturi.—Gestionar al depozitului de arme.—Lipsă de efecte.—Constatarea și imputarea ei.—Decizie dată de Ministerul de război.—Dreptul de apel la Curtea de conturi.—Art. 39 l. sollelor și 68 din regulam. ei; *No. 3:* Taxe succesoriale.—Legatul uzufructului unei moșii lăsat soțului.—Obligațiune pusă acestuia de a întreține copila rămasă, careia i s'a lăsat nuda proprietate.—Modul de calculare a taxei de înregistrare; *No. 4:* Contencios administrativ.—Cerere de autorizare de construcțiune.—Termenul de două luni în care primarul o poate rezolva.—Recurs făcut înainte de expirarea celor două luni.—Respingerea lui ca prematur.—Art. 54 l. organizării com. urbane.

## Efectul constituției de parte civilă la ofșerii de poliție judiciară.

În No. 9 din 31 Ianuarie acest an, adnotând sentința 1572/912 a Trib. Fălciu, am criticat opiniunea majorității susținând pe aceia a minorității a aceluiași tribunal. Atât președintele cât și membrii tribunalului care au format majoritatea caută să-și susțină părerea, lucru firesc de altmintelea, dar d-l președinte în răspunsul d-sale e foarte puțin juridic și foarte mult combativ lucru nu vom zice nefiresc, dar cam nepotrivit în discuțiunile științifice mai ales din partea unui magistrat.

Am putea dar să ne dispensăm de a răspunde la întâmpinarea făcută mai întâi din cauza forme, și al doilea fiindcă nu putem admite sistemul polemicelor pe baza adnotărilor. Criticul e un judecător, dacă el judecă părțitor or cu incompetență, sancțiunea este că se discreditează și nimeni nu-l va mai citi. Dar pe critic nu cei supuși criticei sale au să-l judece, fiindcă aceia sunt parțiali în discuțiune. Ar fi ciudat ca un critic teatral să fie silit să stea în tot momentul în polemică cu actorii și autorii, or un judecător să fie silit să discute hotărârea sa cu acei pe care i-a judecat. Câte hotărâri nedrepte nu ni s'au părut nouă, în care eram interesați ca avocat sau ca parte, și totuși nici odată nu ne-am crezut în drept ca să discutăm cesțiunile juridice cu judecătorii noștri, fiindcă ne-am temut că judecata noastră este alterată prin interesul personal.

Nu suntem admiratori ai Junimei dar nu putem să nu recunoaștem că erea ceva întemeiat în obiceiul ce erea în această societate literară, că odată citită o lucrare, alții aveau dreptul să o discute și să se pronunțe asupra ei, iar nu autorul care erea condamnat la tăcere.

Prin urmare aș putea să mă dispensez de răspuns, însă discuțiunea chestiunilor științifice fiind totdeauna folositoare, voi reveni din nou asupra chestiunii discutate.

Problema pe care ăvea să o rezolve tribunalul de Fălciu este, dacă o persoană care s'a constituit parte civilă la ofițerul de poliție judiciară și nu se prezintă la prima instanță, mai are ea drept de apel, or se presupune că a renunțat la pretențiunile sale de despăgubiri civile?

Majoritatea tribunalului Fălciu a admis că neprezentarea echivalează cu o renunțare la despăgubirile civile, iar noi, în nota noastră, am susținut părerea contrarie.

D-l președinte găsește că părerea pe care am susținut-o este fundamental greșită, că principiile prin care și susține părerea d-sale sunt *îndubitabil sub raportul juridic exacte*, și în consecință soluțiunea majorității e evidentă.

Ca să nu se lase mai pe jos, d-l judecător afirmă că e sigur că o constituire de parte civilă făcută la ofițerii de poliție judiciară cu prilejul primelor cercetări, nu poate avea nici o valoare legală.

Vedem multe afirmări categorice; probabil că magistrații dela Fălciu n'au auzit încă până acum că dreptul este oceanul îndoelilor, fiindcă altfel ar fi fost mai rezervați în afirmările ce fac.

Să trecem la argumentarea d-lui președinte; d-sa ne spune mai întâi trei lucruri:

1) Ofițerii de poliție judiciară nu sunt o instanță, adică un grad de jurisdicțiune, ci numai culegători de informațiuni.

Lucrul e incontestabil, atât de incontestabil încât nu are necesitate să fie spus.

2) Întâia instanță nu e datoare să se rostească în penal de cât asupra existenței și eventual represiunii delictului penal.

Aceasta e inexact; instanța e datoare să se pronunțe asupra tuturor chestiunilor relativ la care e investită. Fie afacerea civilă, fie penală, instanța represivă regulat investită, trebuie să se pronunțe asupra ei, cel puțin declinându-și competența. E adevărat că judecătorii nu se pot pronunța din oficiu asupra afacerii civile, dar aceiași regulă este și relativ la acțiunea penală care nu poate fi judecată din oficiu, ci trebuie o investire conform legii.

3) Despăgubirile civile se pot cere și pe cale civilă; în materie civilă judecătorul nu se poate pronunța de cât asupra punctelor supuse discuțiunii.

Partea întâi a acestui punct este exactă, partea doua nu e inexactă, dar e rău formulată, fiindcă se pare că ar voi să arate că regula s'ar aplica numai în materie civilă, nu și în materie penală, ceea ce ar fi inexact.

Dar toate aceste premise exacte or neexacte, nu rezolvă punctul în discuțiune, și de accia după ce le pune, d-l Președinte se întrebă: «Cum și în puterea căru text de lege judecătorul penal va putea hotărâ și asupra despăgubirilor civile, fără să fi fost *formal și direct* sesizat?».

Acți e toată chestiunea, însă răspunsul nostru ne este foarte ușor la o chestiune pusă atât de bine și precis.

Răspundem: cererea părții civile a fost *formal* făcută la ofițerul poliției judiciare și chiar se precizase cifra despăgubirilor la suma de 200 lei.

Că nu era direct făcută instanței de judecată, lucru, este adevărat dar legea permite expres acest lucru în art. 61 proc. pen., în care se spune că cererile adresate către ofițerii de poliție judiciară vor fi transmise de ei procurorului, care la rândul său le va transmite judecătorului de instrucțiune. Dacă însă este permisă constituirea de parte civilă la ofițerii de poliție judiciară în afacerile mai grave, cu atât mai mult este permis acest lucru în afacerile mai puțin grave, care se duc direct la instanțele de judecată fără intervenirea judecătorului de instrucțiune.

Prin urmare când d-l Președinte cere investirea directă a tribunalelor represive pentru ca ele să fie obligate a se pronunța asupra despăgubirilor civile, dându-l pune o condițiune necerută de lege. Da, este adevărat, legea cere ca o constituire de parte civilă să fie expres formată, (art. 6 proc. pen.) și sunt motive temeinice pentru care legiuitorul cere în dreptul modern acest lucru, însă, nicăeri legiuitorul n'a pretins că trebuie ca să se facă constituirea de parte civilă numai la autoritățile de judecată, fiindcă nu există nici o rațiune pentru ca legea să ceară acest lucru. Partea vătămată are dreptul de citare directă în materie corecțională și de simplă poliție, însă ea nu e obligată a se adresa direct instanțelor represive cu cererea sa, ci se poate ca să facă cererea de despăgubiri civile și la autoritățile de instrucțiune, adică la ofițerii de poliție judiciară.

Ușor se va înțelege dar căt de hazardată este afirmarea pe care o face d. judecător al Trib. Fălciu, când, venind în ajutorul d-lui Președinte ne spune «E sigur deci că o constituire de parte civilă la jandarmi cu prilejul primelor cercetări, nu poate avea nici o valoare legală».

Nu numai că nu e sigur, dar nu e nici chiar probabil, or cel puțin discutabil că nu ar avea nici o valoare legală. Și fiindcă d-nii judecători de la Fălciu iubesc foarte mult afirmările categorice, putem spune d-lui judecător că nu numai că nu e sigur ceea ce afirmă d-sa, dar chiar e sigur că aceasta e o *afirmare greșită*.

În adevăr, cum s'ar putea ca să nu aibă *nici o valoare legală* constituirea de parte civilă la ofițerii de poliție judiciară, când art. 61 proc. pen. spune formal că nu numai constituiriile de parte civilă, dar chiar

simplele plângeri adresate ofițerilor auxiliari de poliție, vor fi transmise de aceștia procurorului, iar de procuror judecătorului de instrucțiune? Dacă aceste cereri nu au nici o valoare legală, pentru ce legea ordoană că să se ocupe autoritățile judecătorești de ele transmitându-le ofițerii de poliție judiciară procurorului, iar procurorul judecătorului de instrucțiune?

Dacă n'au nici o valoare legală, pentru ce se citează todeauna de autoritățile represive persoanele cari s'au constituit parte civilă la primele cercetări ale instrucțiunii?

Prin urmare cererea de despăgubiri civile or adresată direct judecătorului de instrucțiune, or adresată la un alt ofițer de poliție judiciară, același efect juridic îl are sub raportul investirii instanțelor represive, fiindcă art. 61 al. 2 dă drept părții vătămate să se adreseze sau direct la instanțele de judecată, sau la ofițerii de poliție judiciară.

Că ofițerii de poliție judiciară nu sunt o instanță, lucrul e adevărat, însă legea nu cere ca să fie făcută constituirea de parte civilă direct la instanțele de judecată, ci permite să fie făcută și la autoritățile de instrucțiune, la procuror, la judecătorul de instrucțiune și la orice ofițer de poliție judiciară.

De sigur că această cerere nu investește instanța cu afacerea nici civilă, nici penală, însă instanța e investită prin trimiterea ce se face de ofițerul de poliție judiciară instanțelor de judecată. Și, când se face această trimitere acele instanțe sunt investite atât cu afacerea penală, cât și cu cea civilă a despăgubirilor civile, în dată ce partea vătămată a declarat că se constituie parte civilă.

Dovadă că astfel a înțeles și judecătoria de pace aplicarea regulilor de procedură, este că partea civilă a fost chemată în instanță și chiar a invocat martori, care s'au și admis. După cum spune judecătorul Trib. Fălciu rămas cu osebită părere, din dosar se constată următoarele: La 15 Maiu 1912 G. B. reclamă că i s'a distrus un rediu de două persoane D. B. și T. B. Capul de geandarmi cercetând plângerea în aceiași zi și luând declararea reclamantului că se constituie parte civilă semnând și declarațiune scrisă, trimite afacerea la judecătorul din Răducăneni, care în ședința din 3 Iulie 1912, după cererea părții civile G. B., citată în instanță, admite proba cu martori, amânând procesul la 17 August 1912. La această înfățișare partea civilă neprezentându-se, judecătorul de ocol a pronunțat achitarea, *fără să se pronunțe asupra despăgubirilor civile*.

Prin urmare, partea civilă a figurat și a fost citată la prima instanță, dacă a lipsit la ziua judecătii dreptul de opozițiune or de apel nu poate să-i fie răpit, decât pe baza unui text de lege.

Acest drept, judecătorul nu poate să i-l ia prin hotărârea sa, fiindcă nu de la el deriva dreptul de opozițiune or de apel, ci dela lege; și nu poate să i-l răpească nici direct spunând: *fără drept de apel*, nici in-

direct *nevorbind de cererea de despăgubiri*. În ambele cazuri, cererea de apel cuprinde implicit și această violare a legii, adică uzurparea de către prima instanță a dreptului pe care-l are instanța de apel de a mai cerceta încă odată afacerea judecată în prima instanță. E cu alte cuvinte o violare a principiului celor două instanțe de judecată.

Dar d-l Președinte adaugă în susținerea părerii majorității: «Nu e mai firesc să presupun că reclamantul prin neînfațișarea sa la prima instanță pentru a formula pretențiuni civile, a înțeles să se prevaleze de principiul «*una via electa*», decât să-i resping cererea închizându-i orice altă cale?».

D-l Președinte face o confuziune or voește să încerce o finețe în discuțiune. Se pare că d-sa ar fi mai favorabil părții civile decât noi, pe când lucrurile sunt cu totul din potrivă.

Ce am susținut noi?

În nota noastră critică am spus că tribunalul nu trebuia să respingă apelul părții civile ca neadmisibil pe motiv că apelantul nu ceruse despăgubiri la prima instanță, ci trebuia să intre în cercetarea apelului, și să-l respingă or să-l admită în fond, după cum va fi or nu va fi dovedită cererea de despăgubiri.

Prin urmare, noi nu am susținut să se respingă cererea de despăgubiri civile, ci să se cerceteze în fond și să nu se declare inadmisibilă pentru motivul invocat de majoritatea Tribunalului Fălciu.

Ce să mai zicem de invocarea absolut fără rost a regulii *electa una via*? Se spune că reclamantul prin neînfațișarea la prima instanță a înțeles să se prevaleze de regula: *una via electa*; dar, oricine cunoaște această regulă știe că ea servește nu reclamantului, ci părțitul în acțiunile care rezultă din infracțiuni.

Prin urmare, lipsind or nelipsind, nu reclamantul, nu el are să invoace or să se prevaleze de regula *electa una via*.

D-l Președinte discută cestiunea și sub punctul de vedere al echității, și spune că numai atunci echitatea ar fi jignită, dacă ar împărtași teoria adnotatorului «*judecătorul trebuie să le respingă dacă nu erau dovedite prin acte*».

Rugăm pe d-l Președinte al Trib. Fălciu să creadă că nici odată n'am profesat teoria că dovezile în penal se fac numai prin *acte*, și de aceea eră inutil să întrebe «Oare cum se vor putea dovedi cu *acte* daunele civile isvorâte din delictul de lovire, ultragiu, furt?». Cuvântul *acte* recunoaștem cu sinceritate că e rău ales, chiar greșit, cu toate că nespunând *acte scrise*, în mintea noastră înseamnă *fapte*, dovezi de ori ce natură. Va binevoi să ne facă această concesiune onor. magistrat de la Fălciu că nu un profesor de drept penal, dar chiar un jurist mediocre, știe că în penal nu se cer ca dovezi numai acte, ci sunt admise toate dovezile și chiar și simplele presunțiuni. Cuvintele *teoria adnotatorului*, sunt dar o ironie care o trecem deocamdată, spre a reveni la discutarea echității în sentința Tribunalului Fălciu.

Echitatea după părerea noastră, eră jignită în acea hotărâre fiindcă în loc ca să se judece chestiunea în fond după principiile legii, biata parte civilă eră silită *cel puțin* a reincepe procesul de la început.

Zicem *cel puțin*.

În adevăr, ducându-se la tribunalele civile, la care parte că voește să-l trimită d-l Președinte al Trib. Fălciu, partea civilă riscă să-i se opună cu mai mult rost, de cât o face d-l Președinte în discuțiunea cu noi, faimoasa regulă *electa una via* și dispozițiunea formală a art. 11 al. 2 proc. pen. «Hotărârea achititoare include părți civile orice drum de judecată înaintea tribunalelor civile». Mai ales în cazul de față, e foarte multă probabilitate, că această regulă să se aplice părții vătămate, care nu numai că s'a constituit parte civilă, dar chiar a figurat în instanță și făcând cerere de martori a obținut o amânare. Toate motivele care au dictat regula *electa una via*, impun aci respingerea cererii părții vătămate de Tribunalele civile.

Dar mi mult decât atât, însăși sentința tribunalului Fălciu ia dreptul părții vătămate de a se adresa tribunalelor civile.

În adevăr, tribunalul pune în principiu că neprezentarea la prima instanță echivalează cu *renunțarea la cererea de despăgubiri*; dacă însă a renunțat la cererea de despăgubiri la tribunalele represive, cum ar mai putea introduce cerere de despăgubiri la tribunalele civile?

Iată cum se exprimă tribunalul de Fălciu în unul din considerentele sale:

«Având în vedere că deși reclamantul G. Botea s'a constituit parte civilă cu suma de 200 lei, la primele cercetări făcute de geandarmi, dar întrucât însă el nu s'a prezentat spre a-și susține cererea înaintea judecătorului de ocol, rezultă că reclamantul a renunțat la pretențiunile sale de despăgubiri».

Tribunalul e dar categoric: *neprezentarea echivalează cu o renunțare*.

Iată o teorie periculoasă, pe care noi am criticat-o în nota noastră, și de care d. președinte nu se leapădă și nici chiar nu vorbește în răspunsul D-sale.

Noi am făcut o greșală, întrebându-n un cuvânt impropriu gândului nostru, din cauza grabei, dar îndată ce ni s'a atras atențiunea am recunoscut că acel cuvânt e impropriu și inexact; pentru ce d. președinte nu procede în același mod, ci evită să discute un punct important din sentința pe care am criticat-o?

Pentru ce?

Motivul se vede din răspunsul D-sale; pentru că a scris răspunsul ab irato, și în loc de a trata mai aprofundat chestiunea juridică, crede înai nemerit a fi agresiv în răspunsul D-sale.

Asupra acestui punct revine însă colegul D-sale, d. judecător, în răspunsul din No. 13 (14 Febr. 1913) al *Curierului Judiciar*, răspunsul D-sale însă e departe de a putea justifica teoria renunțării tacite din sentința tribunalului Fălciu.

D-l Judecător pune mai întâi ca principiu sigur că o constituire de parte civilă la ofițerii de poliție judiciară n'are nici o valoare; în urmă se întreabă dacă reclamantul care s'a constituit parte civilă în cursul procesului la judecătorul de ocol și nu se prezintă spre a-și susține cererea de despăgubiri, mai are or nu drept de apel?

Susținând teoria renunțării d. judecător spune că deși renunțările nu se presupun, dar în cazul art. 150 proc. civ., când se respinge o cerere ca nesusținută, ea este respinsă pe baza unei presupuneri de renunțare.

E curios că magistratul de la Fălciu, în loc de a considera că în asemenea caz cererea este respinsă ca nedovedită, crede că legiuitorul ar fi voit să stabilească aci o presumpțiune de renunțare. Dar, presumpțiunile sunt de două feluri care admit și care n'admit proba contrarie. Ce fel de presumpțiune ar fi cea din art. 150 proc. civ.?

Dacă e presumpțiune juris et de jure atunci apelul nu mai poate fi admisibil, și de aci ar rezulta că nu mai există nici drept de apel în contra hotărârilor date în lipsă, lucru pe care nimeni nu l'a susținut vre-o dată.

Dacă din contră, presumpțiunea este numai juris tantum, prin facerea apelului, se dovedește că persoana care a lipsit n'a avut intențiunea de a renunța la despăgubirile sale civile.

Aceasta în civil.

În penal pot să fie lucrurile alfel. D-l judecător crede că da, fiindcă în civil afacerea trece în complectul ei prin două grade de judecată, pe când în penal prima instanță, nu are a se pronunța, când reclamantul e lipsă decât în afacerea penală, și ar rezulta că inculpatul în ce privește despăgubirile civile ar fi judecat numai de instanța de apel.

Toată această demonstrațiune este neîntemeiată.

Se spune că în civil întreaga afacere trece prin două grade de judecată; lucrul nu e totdeauna exact, fiindcă dacă reclamantul nu se prezintă la prima instanță cererea lui se cercetează în fond numai în apel.

De asemenea e inexact că dacă nu se prezintă reclamantul la prima instanță în cererea de despăgubiri civile, această instanță nu trebuie să se pronunțe asupra despăgubirilor; ea trebuie să se pronunțe respingându-le ca nedovedite, conform procedurii civile, căci este o regulă incontestabilă că tribunalele represive, judecând cererea de despăgubiri civile, urmează regulile procedurii civile, afară de dispozițiunea contrarie a legii.

D-l Judecător mai invoacă un argument care se află și în sentința tribunalului, dovadă — zice dânsul — că reclamantul nu are drept de apel este că nici o judecătorie nu comunică din oficiu cărțile de judecată penală reclamantilor, care nu se prezintă la judecată, și dacă ar exista drept de apel dela comunicare, ar rezulta că în acest caz cărțile de judecată nu ar mai fi definitive și nu s'ar mai putea executa.

Argumentul este lipsit de valoare, fiindcă nici în civil

nu se comunică din oficiu hotărârile, ci ele se comunică de partea interesată ca să expire termenul de apel. Tot așa va fi și în penal, cartea de judecată va putea să dovină definitivă și prin urmare executorie, în privința inculpatului, nu va fi însă definitivă în privința părții civile dacă inculpatul nu-i-a comunicat cartea de judecată.

Am putut să sfârșim aici răspunsul, credem însă că e bine a releva câteva cuvinte din răspunsul d-lui Președinte.

Terminând critica noastră și arătând că suprema noastră instanță, prin o decizie recentă <sup>1)</sup> și noi în Cursul nostru de curând publicat <sup>2)</sup>, a msuștinut soluțiunea contrarie, rugăm pe magistrații tineri să se ferească *jura condere*, la începutul carierii, când n'au destulă experiență sfătuirându-i ca atunci când autoritățile, adică doctrina și jurisprudența sunt de acord, să nu năzuiască la independență și originalitate în materie juridică.

D-l Președinte îmi răspunde cu multă eleganță: «*Independența* este tocmai afirmarea caracterului de magistrat, — iar originalitatea? etc., etc.».

Ca finit de articol față cu un coleg de redacțiune, vechiu profesor poate și al d-lui Președinte, desigur că răspunsul nu este ideal de formă. Nu credem însă că e bine să alunecăm pe un asemenea teren neplăcut, transformând o chestiune științifică în lupta de personalitate.

Nu ne-ar fi greu să susținem lupta și pe acest teren, dar credem că e bine ca personalitățile să fie înălțate din discuțiunile științifice, chiar când afirmări că argumentarea noastră e *fundamental greșită*, că soluțiunea dată de *l-a se evidentă*, că principiile pe care le susține sunt *indubitabile*, ne-ar fi foarte ușoară riposta cu aceiași măsură.

Peste un lucru însă nu putem trece, mai ales că îl vedem și în răspunsul d-lui judecător: *independența*.

Noi am spus că magistratul nu trebuie să vizeze independența de autoritățile științifice, am fi putut adăoga și de *textul legii*. D-l Președinte, aprobat de d-l judecător, ne răspunde că *independența e tocmai caracterul magistratului*.

Când astfel se înțeleg cuvintele, găsim că sunt foarte nemerite etc. etc. cu care onor. magistrat dela Fălcu își termină articolul d-sale, și poate nu ar fi fost rău ca acele etc. etc. să fi fost puse cu câteva linii mai înainte.

Rămâne o concluziune la acest articol și cred de datorita mea să o fac.

De oare ce ne temem că nu s'a făcut recurs în contra sentinței Trib. Fălcu No. 1572/912, rugăm pe d-l Procuror general al Curții de casațiune, ca să cerceteze această sentință, și dacă i se va părea contrarie legii, să uzeze de dreptul ce-l are de a face recurs în interesul

legii. Trebuie să se știe de juriști dacă sentința Trib. Fălcu No 1572 din 17 Decembrie 1912 or deciziunea Inaltei Curți de Casațiune, secția II No. 2368 din 28 Sep., 1912 va forma jurisprudența în țara noastră asupra efectului neprezentării părții civile la prima instanță, trebuie cu alte cuvinte să se știe dacă neprezentarea la prima instanță în procesele penale echivalează o desistare.

Sperăm ca cel puțin supremei instanțe, d-l Președinte se va feri de a-i spune că părerea or argumentarea sa e absolut greșită, ori cât de convins ar fi de principiul independenței magistraților.

## I. TANOVICIANU

P. S. «După scrierea răspunsului nostru și în momentul de a-l pune sub presă citim în *Curierul Judiciar* o nouă decizie a Curții noastre de casațiune s. II, No. 2891 din 9 Noiembrie 1912 (*Curierul Judiciar* din 1913 No. 13) care spune că dreptul de apel nu se pierde prin neprezentarea la prima instanță penală. Curtea de casațiune merge chiar mai departe și admite că chiar desistarea dela apel nu produce niciun efect asupra acțiunii publice; dacă neprezentarea dela prima instanță ar echivală cu o renunțare la cererea de despăgubiri, apelul părții civile nu ar putea produce niciun efect, nici în privința acțiunii publice, iar desistarea din apel ar fi o superfluitate. Rugăm pe magistrații dela Fălcu să polemizeze și cu instanța supremă, nu numai cu noi».

## INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 3 Octombrie 1912

Președenția d-lui C R MANOLE-CU, Președinte

Nicolae N. Dumitriu, cu Gh. N. Dumitriu ș. u.

**Perimare.** — Respingerea ei. — Dacă cererea de retracțare sau de reformare a hotărâri care respinge cererea de perimare se poate face și de alte persoane decât partea a cărei cerere a fost respinsă — Neadmisibilitatea recursului.

Nicieri legea nu prevede existența unui mandat tacit între comostenitori, așa că, reformarea sau retracțarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi cerută decât de partea a cărei cerere a fost respinsă de instanța de fond, iar nu și de către comostenitorul său.

Că dacă, în materie de perimare instanța fiind perimată pentru una din părți, proftă tuturor cari au același interes în virtutea principiului indivizibilității perimării, acest principiu însă nu se aplică și atunci când perimarea fiind respinsă de instanța unde s'a făcut cerere, se cere în urmă pe calea recursului reformarea sau retracțarea hotărâri care respinge cererea de perimare <sup>3)</sup>.

Deciziunea No. 673/912. — Respins ca inadmisibil recursul facut de Nicolae N. Dumitriu, contra sentinței Trib. Bacău s. I, No. 367/911, dată în proces cu Gheorghe N. Dumitriu și alții.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat N. T. Curpen, în incidentul că procedura nu este îndeplinită pentru azi, de oarece în citațiile trimise intimațiilor, nu se arată termenul

<sup>1)</sup> Cas. II. 2368 din 28 Sept. 1912. *Curierul Judiciar* No. 81, 912, pag. 960.

<sup>2)</sup> Curs de Procedură penală română. București 1913.

<sup>3)</sup> Acest rezumat s'a publicat în *Curierul Judiciar* No. 84, 912, pag. 994.

de înfățișare după cum rezultă din procesele verbale de îndeplinirea procedurii;

Pe d-l avocat N. Durma în combateri;

Curtea.

Având în vedere incidentul ridicat de recurent;

Considerând că recurentul nu prezintă cetașianie în care se pretinde că s'a făcut omisiunea termenului de înfățișare spre a face dovada aiegațiunii sale;

Pentru aceste motive, Curtea respinge incidentul; după care:

S'a ascultat pe d-l avocat N. Durma, care a ridicat excepțiunea de neadmisibilitatea recursului;

Pe d-l avocat N. Curpen în combateri și

Pe d-l Procuror St. Stătescu, în concluziuni pentru respingerea excepțiunii ridicate de intimați;

Deliberând.

Asupra excepțiunii de neadmisibilitatea recursului ridicată de intimați;

Având în vedere că prin sentința supusă recursului Tribunalul a respins cererea făcută de G. N. Dimitriu de a se perina acțiunea de împărțeață intentată în contra sa și a altor comoștenitori de către Maria Th. Gr. Ionescu; Că în contra acelei sentințe a făcut recurs, nu acela a cărui cerere de perimare fusese respinsă ci un altul, Nicolae N. Dumitriu, unul dintre comoștenitori și părât împreună cu dănsul în acțiunea de împărțeață;

Considerând că este de principiu că recursul la Curtea de Casație nu poate fi făcut de cât de partea a cărei cerere a fost respinsă de instanța de fond sau de către inpuțernicului său cu procură;

Considerând că din faptul că în speță este vorba de cerere de perimarea unei acțiuni în împărțeață nu se poate susține că recursul ar putea să fie făcut nu numai de acela a cărui cerere de perimare a fost respinsă, dar și de un alt comoștenitor care ar avea același interes și aceasta din cauza existenței unui mandat tacit între comoștenitori când este vorba de urmărirea drepturilor lor în justiție, sau din cauza indivizibilității instanței în materie de perimare;

Că, în adevăr, nicăeri legea nu prevede existența unui asemenea mandat tacit între comoștenitori și deci reformarea sau retractarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi cerută de cât de partea a cărei cerere a fost respinsă de instanța de fond, iar nu și de către comoștenitorul său;

Că deasemenea nu se poate aplica în speță principiul indivizibilității peremițiunii, de oare-ce dacă în virtutea acestui principiu instanța fiind perimată pentru una din părți, perimarea profită tuturor acelor care au același interes, aceasta se datorește numai principiului indivizibilității perimării, neputându-se concepe ca o instanță perimată să mai poată continua, principiu care nu mai poate avea nici o aplicațiune când instanța nu a fost perimată ci, din contra cererea de perimare a fost respinsă;

Că, în urmare, în speță, recursul nefiind făcut de către G. N. Dumitriu, a cărui cerere de perimare a fost respinsă, ci de către Nicolae N. Dumitriu, fără să se fi dovedit sau cel puțin invocat existența unui mandat special pentru aceasta, excepțiunea ridicată de intimați este întemeiată și recursul cătă să fie respins ca inadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

### INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 11 Iunie 1912

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, Președinte

C. N. Călinescu cu Primăria Capitalei

Contencios administrativ — Refuzul nejustificat al primăriei de a autoriza împrejmuirea unui loc viran.—

Admiterea recursului — (Art. 19 din Constituție și 480 din c. civil).

*Potrivit art. 19 din constituție și 480 din codul civil, care garantează dreptul de proprietate, Primăria nu poate refuza autorizarea cerută de cineva pentru a-și împrejmuia un loc al său viran care este bine determinat și individualizat în deajuns.\*)*

Deciziunea 312/912. — Admis recursul făcut de C. N. Călinescu prin petiția înregistrată la No. 13749, din 1 Decembrie 1909, contra refuzului Primăriei Capitalei de a-i da autorizarea să împrejmuiască locul său din București, strada Georgescu I, No. 42, în proces cu Primăria Capitalei.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Anghel Atanasiu în dezvoltarea motivului de recurs; și

D-l avocat V. Russu, în combateri;

Deliberând.

Având în vedere recursul îndreptat direct la această înaltă Curte de C. N. Călinescu prin petiția înregistrată la No. 13749, din 1 Decembrie 1909 contra refuzului Primăriei Capitalei de a-i da autorizatiune să împrejmuiască locul său viran din București, strada Georgescu I, No. 42;

Având în vedere că Primăria Capitalei prin reprezentantul ei, a susținut în instanță că-și întemeiază refuzul său de a da autorizatiunea cerută pe împrejurarea că reclamantul nu a precizat și determinat în deajuns situațiunea locului său viran, pe care voește să-l împrejmuiască;

Având în vedere însă, că ordonându-se o cercetare locală printr'un expert inginer de această înaltă Curte prin încheierea sa din 15 Decembrie 1910, cercetare care s'a efectuat prin comisia gorgatorie de tribunalul Ilfov, s'a precizat și individualizat locul ce voește recurentul a îngriădi, determinându-se situațiunea locului prin schița de plan a inginerului după actele prezentate și față de părțile litigante;

Considerând că Primăria neridicând nici o altă obiecțiune pentru a-și justifica refuzul său urmează ca ea să fie obligată a da autorizatiunea cerută de recurent pentru a-și îngriădi locul, față cu dispozițiunile art. 19 din Constituție și 480 din codul civil care garantează dreptul de proprietate;

Că acea autorizare urmează să fie dată pentru locul recurentului astfel cum a fost individualizat și determinat pe teren prin schița de plan a inginerului expert;

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.;

### CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II.

Audiența dela 24 Septembrie 1912

Președenția d-lui I. E. DOBRESCU, președinte

Deciziunea comercială No. 34

T. Dumitrescu cu G. și Th. Eftimiu

Interogator.—Neprezentarea părții la interogator la prima instanță. — Dacă mai e nevoie să fie din nou chemat la interogator în apel. — (Art. 234 pr. civ.)

*Deși este adevărat că prin efectul devolutiv de instanță al apelului cauza este pusă în starea ei primitivă, acest principiu însă nu poate avea*

\*) Acest rezumat s'a publicat în No. 57.912 pag. 672.

altă consecință atunci când judecătorul primei instanțe, în virtutea art. 234 din procedura civilă, a privit un fapt ca mărturisit prin reprezentarea părții ca să răspundă la interogatorului ce i sa propus, de cât aceea de a îndreptați pe partea ce nu se prezentase la prima instanță ca să ceară a răspunde înaintea instanței de apel la interogator.

Prin urmare, nu mai e nevoie de o nouă chemare la interogator, la curtea de apel, întru cât apelantul urmează să se prezinte în persoană înaintea curții spre a răspunde la interogatorului ce i sa propus la prima instanță.

#### Curtea.

Asupra opozițiunii făcută de inginer Tudor Dumitrescu în contra deciziunii comerciale a acestei Curții cu No. 19 din 1912 prin care i s'a respins în lipsa apelului făcut contra sentinței No. 74 din 1912 a tribunalului Ifov secția comercială și l'a obligat să plătească firmei intimată G și Th. Eftimiu et C-nia suma de șase zeci lei cheltueli de judecată;

Având în vedere că, prin menționata sentință, tribunalul a admis acțiunea făcută de firma intimată și în consecință a obligat pe oponent să plătească numitei firme suma de 35.518 lei și 95 bani, cât îi datoră pe baza extractului de compt și pe nevenirea de a răspunde la interogator, cu procente legale comerciale dela 3 Noembrie 1911, până la achitare, plus 200 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere că, înaintea Curții, inginerul Tudor Dumitrescu în opoziția ce a făcut nu s'a prezentat în persoană, ci prin procurator, avocatul său, care a declarat că nu poate recunoaște actele prezentate la prima instanță de firma intimată în dovedirea acțiunii întrucât n'are acest drept dat prin procură, declarând că partea intimată ar putea să ceară a se chema personal la interogator clientul d-sale, apelul fiind devolutiv de instanță;

Având în vedere însă că procuratorul firmei intimată bazându-se pe dispozițiunile art. 234 din pr. civ. s'a opus a chema din nou înaintea Curții la interogator pe oponent, pe motiv că acesta la prima instanță a lipsit nemotivat dela interogatorului ce i s'a propus, în care caz, a susținut că datorita oponentului era să vie personal înaintea Curții spre a da lămuririle necesare, cerând respingerea opoziției;

Că, prin urmare în această situațiune fiind chestiunea dedusă înaintea Curții este de a se ști dacă oponentul trebuie să fie chemat din nou personal la interogator și înaintea Curții din moment ce la prima instanță a lipsit fără a arăta o împiedicare binecuvântată a nevenirii sale atunci la interogator;

Considerând că, art. 234 pr. civ. dă drept judecătorului, când partea nu se prezintă a răspunde la un interogator admis, să privească faptul că mărturisit în contra sa;

Considerând că, deși este adevărat că prin efectul devolutiv de instanță al apelului cauza este pusă în starea ei primitivă, acest principiu însă nu poate avea altă consecință, atunci când judecătorul primei instanțe în virtutea art. 234 menționat a privit un fapt ca mărturisit prin reprezentarea părții ca să răspundă la interogatorului ce i s'a propus, decât aceea de a îndreptați pe partea ce nu se prezentase la prima instanță ca să ceară a răspunde înaintea instanței de apel la acel interogator;

Considerând în speță, că oponentul inginer Tudor Dumitrescu fiind chemat personal la interogator la prima instanță prin acțiunea ce i s'a intentat de firma intimată G și Th. M. Eftimiu et C-nia, a lipsit, și tribunalul pe baza actelor prezentate de către aceasta și atașate la dosar, cum și pe baza art. 234 pr. civilă a admis acțiunea așa cum a fost formulată;

Că comunicându-i-se oponentului copia depe citata sentință, prin petițiunea înregistrată la No. 1461 din 8 Martie a c. a făcut apel pentru judecarea căruia s'a fixat termen la 7 Mai a c. după ce mai totași taxele pentru scoaterea citațiunilor au fost plătite de firma intimată, dar numitul oponent nu s'a prezentat nici în apel, din care cauză Curtea prin deciziunea opozată i l'a respins ca nesusținut;

Că, de asemenea, comunicându-i se copie și depe deciziunea opozată la No. 3441, a făcut opozițiunea de față la care s'a fixat termen de judecată la 20 Septembrie a. c. când a avut loc cercetarea ei, taxele pentru scoaterea citațiunilor fiind plătite tot de firma intimată, și în care zi oponentul în loc să se prezinte în persoană spre a cere să răspundă la interogatorului la care el lipsise la prima instanță, s'a prezentat prin procuratorul său d-l avocat G. Aslan și acesta a declarat numai că n'are mandat din partea oponentului să recunoască actele pe care firma intimată își bazează acțiunea și nici n'a cerut amânarea procesului ca oponentul să vină să răspundă la interogator dând explicațiunile necesare apărării sale;

Considerând că, în aceste împrejurări, obiecțiunea ridicată de procuratorul firmei intimată devine întemeiată față ca considerațiunile de drept expuse mai sus și deci Curtea găsește că nu e locul la o nouă chemare la interogator a oponentului, de oarece acesta după cum s'a arătat mai sus, urma să se prezinte înaintea Curții în persoană și să răspundă la interogatorului ce i s'a propus la prima instanță de firma intimată, lucru ce însă el n'a făcut;

Că, așa fiind prezumția din art. 234 pr. civ. avându-și aplicația în cazul de față opozițiunea devine nefondată și Curtea urmează a o respinge ca atare.

Pentru aceste motive, curtea respinge ca nefondată opozițiunea, etc.

(ss) I. E. Dobrescu, D. Florescu, St. Urlățeanu, Al. Procopiu, N. G. Schina.

## TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA, SECȚIA I

Audiența dela 24 Noembrie 1912

Președenția d-lui ȘERBAN GOGALNICEANU, Judecător

Anchetă în futurum. — Procedura chemării părților înaintea judecătorului. — Necesitatea alăturării, pe lângă citație, a unui exemplar de pe cererea de anchetă — Art. 66 al. 4 și 72 c. civil.

Pentru chemarea părților înaintea judecătorului spre a se face o anchetă în futurum conform art. 66 al. 4 pr. civilă, neexistând o procedură specială de urmat, urmează ca instanța să se raporte la dreptul comun.

Prin urmare, după art. 72 pr. civ., urmează să se trimită părților împreună cu citația, un exemplar de petiție procurat de reclamant, întrucât și în această materie pârâtul are interes a cunoaște mai din înainte cererea de anchetă, spre a-și putea face apărarea lui.

## Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de avocatul părții pârâte: lipsă de procedură constând în faptul că nu i s'a comunicat exemplar după cererea de anchetă în futurum introdusă prin petiția înregistrată cu No 27298/912;

Azînd susținerile părților;

Având în vedere că din lucrările aflate la dosar rezultă că, în adevăr, nu s'a depus de petiționari și deci nu s'a comunicat părții protivnice exemplar după cererea făcută;

Considerând că această cerere de anchetă e introdusă pe temelii art. 66 al. 4 pr. civilă, după care oricine are interes să constate declarația unui martor, părerea unui expert, o stare de lucruri a unor bunuri mișcătoare sau nemiscătoare, a obține recunoașterea unui act scris sau unei obligații, validitatea sau nevaliditatea unui titlu, va putea cere judecătorului competent, potrivit art. 58 și următorii din acest cod, chemarea de urgență înaintea sa a părților interesate pentru stabilirea cererii sale. Asemenea constatări pot stăji ca acte probatorii, potrivit deosebitelor rânduieli ale legii;

Considerând că altă dispozițiune specială nu există pentru rânduirea acestei materii și procedura de urmat;

Că, în atare caz, tribunalul cută a se raporta la dreptul comun;

Considerând că după art. 72 pr. civ. se va trimite părătului, împreună cu citația un exemplar de petiție procurat de reclamant, cum rezultă din art. 70 pr. civ.;

Că pârătul are interes a cunoaște de mai înainte cererea de anchetă este evident, întrucât dânsul are posibilitatea de a se opune la admiterea cererii și aceasta nu ar putea-o face cu succes decât dacă fiind prevenit prin primirea exemplarului, asupra cercetării de făcut, a avut timpul material necesar să-și adune probele sale și să și facă astfel apărarea lui;

Pentru aceste motive, Tribunalul, admite etc.

(ss) S. Gogălbiceanu; Bordeianu.

**Adnotație.** — Chestiunea rezolvită de Trib. Putna, s. I, prin jurnalul de mai sus este: «intr'o anchetă în futurum, trebuie sau nu comunicată părții adverse, copie după petițiune»? sau cu alte cuvinte: «este o asemănare desăvârșită între o chemare în judecată obișnuită și o cerere de anchetă în futurum?»

Tribunalul a rezolvit întrebarea în sensul că nu e nici o deosebire între aceste două specii de cereri și în consecința a hotărât că și în ancheta în futurum trebuie a se comunica copie după cererea introductivă. Argumentele instanței sunt că în această materie nefiind o dispozițiune specială trebuie să ne raportăm la dreptul comun și deci să urmăm dispozițiile art. 72 pr. civ., partea adversă având și un interes legitim de a cunoaște în mod precis ceea ce vrea petiționarul. Îndepărtându-ne de soluția dată de Tribunalul de Putna, vom căuta a argumenta în sensul opus.

În adevăr, ce este și ce rost are o anchetă în futurum?

Rezumativ vorbind am putea zice că este ad-

*ministrarea unei probe extra litigioase cu cardeter urgent.* Înaintea de a se naște un proces, caut să-mi administrez, în chip grabnic, o probă, pe care, e posibil să n'o mai pot avea atunci când voi intenta procesul. E o cerere cu caracter grațios. Dacă citez și pe adversar o fac numai pentru a-i fi opozabila această probă.

Sa luăm un exemplu: X cere Tribunalului să numească un expert pentru a constata starea în care se află un imobil sau cantitatea de vinuri ce se află depozitata în cutare loc. Toate acestea pentru eventualitatea unui proces. În instanța chem și pe Y cu care voi avea proces.

Ce-ar putea să obiecteze dânsul cererii mele? Absolut nimic. Cel mult, cerând și el o contra expertiza sau discutând asupra persoanei expertului. Asupra cererii mele însă, el nu poate obiecta absolut nimic, căci aceasta ar însemna că deja discutăm fondul, ceea ce nu-i îngăduit la o anchetă în futurum. Dacă așa este, atunci de ce să fiu obligat să-i comunic copie după cererea mea, când pentru a fi față în instanța, este suficientă citația ce i-am trimis?

Mai mult: ancheta în futurum este același lucru cu administrarea unei probe într'un proces deja început, cu singura diferență că ancheta în futurum privește un proces ce se va naște. Dacă asemănarea este perfectă — și așa este — rezultă că vom proceda cu ancheta în futurum întocmai cum procedăm cu administrarea unei probe într'un proces deja pendinte și deci după cum în ipoteza din urmă nu se cere comunicare, tot astfel și într'o anchetă în futurum.

Că articolul 66 al. 4 pr. civ., ne trimite la art. 58 și urm. din pr. civ., aceasta trebuie interpretată în sensul că și într'o anchetă în futurum trebuie să nu pierdem din vedere regulile generale de competență, și nu că art. 66 al. 4 pr. civ., ne trimite la art. 75 pr. civ., cel invocat de Tribunal.

Dacă am cautat a lămuri cât de puțin această chestie, este fiindcă o anchetă în futurum este esențial urgentă și poate adesea privi interese foarte mari, cari ar fi ușor periclitate prin deosebite străgăniri scoase din echivocul unor dispozițiuni ale legii.

ALEXANDRU LASCAROV

Avocat, Focșani.



## TRIBUNALUL BACĂU

Audiența de la 3 Mai 1911

Președenția d-lui C. CLIMESCU, prim-președinte

Ferenț P. P. Lungu cu I. Vâlcu Curea

Prescripția decenală — Titlu proherede. — Justă cauză, Buna credință. — (Art 614, 1558 al. 4, 1859, 1897 și 1899 al. 2 cod. civil).

*Eretele are în calitate sa un just titlu, care-l poate conduce, printr'o posesie de 10 sau 20 ani, la dobândirea prin prescripțiune a proprietății imobilelor aflate în succesiunea autorului său, deși titlul în virtutea căruia acesta a stăpânit acele bunuri era un titlu nul, anulabil sau precar, în acest caz posesiunea invocată de erede, conform art. 1895 c. civil, trebuie să fie de bună credință. Această bună credință e destul să fi existat în momentul dobândirii imobilului, iar după art. 1899 al. 2, ea se presupune întotdeauna în favoarea posesorului și sarcina probei este pentru cel ce alegă reaua credință.*

Asupra apelului introdus de Ferenț P. Pătrașcu Lungu, în contra cărții de judecată No. 24/910 a judeului ocolului rural Răcăciuni, prin care admitându-se acțiunea reclamantului intimat Ion Vâlcu Curea, s'a obligat apelantul a delăsa în stăpânirea și proprietatea numitului intimat cincizeci și șapte arii 28 c. a. pământ situat în comuna Valea Seacă, la local numit: «Fântâna lui Bulai» și a-i plăti douăzeci lei cheltueli de judecată;

Având în vedere că din actele de la dosar, din debateri, din depunerile martorilor audiați la judecătorie și din interogatoriile făcute ambelor părți la prima instanță și la tribunal, se constată în fapt că, în baza legii rurale din anul 1864, locuitorul Vâlcu Curea zis Pușcașu a fost împroprietărit în comuna Valea Seacă cu trei hectare 83 arii, că după moartea lui Vâlcu Curea, zisul teren a trecut prin succesiune fiului său legitim Ioan Vâlcu Curea reclamantului intimat de azi, care acum 23 ani, a dat în stăpânirea consătenului său Petre Pătrașcu Lungu local în litigiu, în întindere de 57 arii 28 c. a., teren ce numitul Lungu l'a posedat timp de 8 ani, până la moartea sa, de când a început să-l stăpânească continuu și neîntrerupt, până azi apelantul părat Ferenț P. P. Lungu, fiul legitim al lui P. P. Lungu;

Având în vedere că apelantul, prin interogatorul ce i s'a făcut, susține că parintele său a stăpânit locul cu pricina avându-l cumpărat dela intimat, cu actul de vânzare aflat la dosar;

Că pentru a înlătura acțiunea reclamantului, apelantul invoacă câștigarea dreptului de proprietate asupra locului în litigiu, prin posedarea lui, cu bună credință, mai mult de zece ani, în calitate de succesor al părintelui său Petrea P. Lungu, care i a lăsat și acest pământ, pe lângă altă avere ce a moștenit de la dânsul;

Considerând că, după art. 1895 c. civ., cel ce câștigă cu bună credință și printr'o justă cauză un nemiscător determinat, descrie proprietatea lui, prin o posesie de zece ani, dacă adevăratul proprietar locește în circumscripția Curței de apel unde se află nemiscătorul și prin douăzeci ani dacă locește afără de acea circumscripție;

Considerând, în ce privește justa cauză, că după art. 1897 c. civ. ea este verice titlu translativ de proprietate;

Că, între modurile prevăzute de art. 614 c. civ. pentru a se dobândi și transmite proprietatea, fiind și dreptul de succesiune este evident că, în virtutea acestei dispozițiuni de lege combinată cu celea ale art. 1858 al. 4 și art. 1859 c. civ. eredele are în calitate sa un just titlu, care-l poate conduce printr'o posesie de 10

sau 20 ani. la dobândirea prin prescripțiune, a proprietății imobilelor aflate în succesiunea autorului său, deși titlul în virtutea căruia acesta a stăpânit acele bunuri era un titlu nul, anulabil sau precar, însă în acest caz posesiunea invocată de erede, conform art. 1895 c. civ., trebuie să fie de bună credință;

Considerând, în ce privește buna credință, că, după art. 1898 c. civ., ea consistă în credința posesorului că cel dela care a dobândit imobilul avea toate însușirile cerute de lege spre a-i putea transmite proprietatea; Că această bună credință e destul să fi existat în momentul câștigării imobilului și că după art. 1899, al. 2, ea se presupune totdeauna în favoarea posesorului și sarcina probei cade ce ui ce alegă rea credință;

Considerând că, în speță, e stabilit că apelantul Ferenț P. P. Lungu e fiul legitim al defunctului Petrea P. Lungu și că, în calitate de moștenitor al numitului defunct, el a stăpânit imobilul în pricină ce-l găsește în succesiunea autorului său;

Că, prin urmare, această calitate de erede constituie pentru apelant o justă cauză care să l conducă la prescripția decenală;

Că pe lângă justa cauză, se constată, din debateri și din interogatorul făcut intimatului, că apelantul a avut asupra terenului în litigiu o posesiune în condițiile art. 1846 și 1847 c. civ. pe timp de 16 ani, adică dela moartea tatălui său Petrea P. Lungu și până la 29 Ianuarie 1910 când s'a introdus acțiunea în revendicare, și că această posesiune apelantului a exercitat-o față de reclamant, care domiciliază nu numai în aceeași circumscripție, dar chiar în aceeași comună cu apelantul;

Că, în fine, buna credință a apelantului, adică credința sa că tatăl său a fost proprietar al pământului în litigiu conform art. 1899, al 2 c civ., se prezumă;

Că, deși actul de vânzare produs de apelant și în virtutea căruia tatăl său a stăpânit zisul teren, este nul, întrucât în el reclamantul ca vânzător și Petrea P. Lungu ca cumpărător, au semnat prin punere de deget, totuși aceasta nu exclude buna credință a apelantului căci din circumstanțele cauzei și din faptul că apelantul e locuitor dela țară care nu știe semna, scri și citi, tribunalul și-a format convngerea că el n'a avut cunoștința de nulitatea de formă a acestui act, și prin urmare nu știa că autorul său nu devenise proprietar al imobilului pe baza acelu act;

Că, dacă apelantul ar fi avut cunoștința de nulitatea de formă a actului de vânzare, negreșit că nu l'ar fi prezentat în instanță de teamă să nu dea în mâna adversarului și a justiției pentru a-i dărâma buna credință la prescripția invocată, mai ales că nu știa că nu-i este necesar în combaterea acțiunii reclamantului, de oarece justul titlu și-i bazaze pe calitatea de moștenitor al defunctului său tată, în patrimoniul căruia a găsit terenul în litigiu iar buna credință pe art. 1899, al. 2 codul civil;

Că din contră, producerea unui asemenea act de vânzare în instanță scoate în evidență credința apelantului că tatăl său a fost proprietar al locului în litigiu, în baza menționatului act de vânzare;

Considerând că reclamantul alegă că terenul în pricină a fost arendat de el tatălui apelantului — și cere proba cu matori spre a stabili că apelantul a știut că părintele său a posedat locul ce se revendică ca arendaș, iar nu ca proprietar, astfel că apelantul ar fi de rea credință;

Că, însă, reclamantul nu dovedește cu nimic contractul de arendare dintre el și tatăl apelantului, au precizează durata și prețul arendării, nu știe lește că a primit vreun câștig de arendaș dela autorul apelantului și nici măcar că, în timpul celor 23 ani de posesiune, exercitată de apelant și tatăl său asupra terenului în litigiu, el ar fi rămas înscris în rolurile de

contribuție ca proprietar cu darea foncieră pentru acest loc sau că ar fi p. a. i. d. ansul funciarii imobilului;

Că, dacă la mijloc ar fi fost arendare, evident că reclamantul ar fi arătat aceasta prin acțiune și la prima instanță și, la expirarea termenului de arendare, ar fi luat locul din stăpânirea arendașului, sau cel puțin, după moartea acestuia n'ar fi ăsat să-l poseadă liniștit și fără nici un drept și apelantul ca moștenitor al defunctului prelinz arendaș Petrea P. Lungu;

Că, din toate aceste fapte și împrejurări, Tribunalul, făcându-și convingerea că alegațiunea reclamantului asupra arendărei este ca totul neserioasă și făcută numai în scop de a temporiza judecarea afacerii, urmează ca proba cu martori cerută în vedere că apelantul ar fi știut că tatăl său a posedat terenul în p. c. i. o. a. ca arendaș, iar nu ca proprietar, desi admis bi. l. în drept, să o respingă ca inutilă în cauză;

Că, dar, rămâne bine stabilit că apelantul, prin o po-

sesiune legală a locului în li. g. i. u. n. mai mult de 10 ani, cu bună credință, în baza unui jast titlu și față de reclamant care domiciliază în aceiași comună cu apelantul, unde se află și zisul teren — a câștigat dreptul de proprietate asupra acestui imobil, care desi din acelea date după legea rurală din 1851, totuși nefiind scos din comerț apelantul a putut să-l dobândească prin indicata prescripție cât și în baza legei rurale întrucât reclamantul n'a contestat apelantului că nu s'ar găsi în condițiunile zisei legi, pentru a putea dobândi pământul în p. c. i. o. a.

Că, față cu cele expuse mai sus, apelul de față fiind întemeiat, urmează a fi admis ca atare și în consecință a se respinge acțiunea reclamantului;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte C. Climescu, admite.

(ss) C. Climescu : O. G. Lecca.

## REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE <sup>1)</sup>

### CASATIE S. I

Recurentul Președ. Trib. Bacău.

Intimata Marița N. Vasilica ș. a. prin d-l avocat Spati.

**Regulament de competență. — Hotărîre atacată cu apel pentru motive streine fondului. — Admiterea aceluși apel. — Datoria acelei instanțe de a evocă fondul și a judecă acel proces.**

1. Când o instanță de apel, investită cu judecata apelului unei hotărâri atacată pentru motive streine fondului procesului a găsit fundat apelul și a infirmat hotărârea primei instanțe, ea e datoare a evoca acel proces și a statua dânsa asupra fondului, iar nu să retrimită afacerea înapoi la prima instanță care nu poate să judece de două ori aceeași afacere. (Cas. s. I decizia No. 875 din 4 Decembrie 1913, prin care se regulează competența în procesul de partaj dintre părți).

Recurentul Căpitan C. Leon ș. a. prin d-l avocat Al. Cerban.  
Intimata Obște Loc. Plugarul prin d-l avocat Ștefănescu Priboi.

**Legea asupra drepturilor proprietarilor. — Apel. — Termenul de apel contra hotărîrei prezidentului. — Socotirea lui pe zile libere.**

2. După art. 12 din legea asupra drepturilor proprietarilor, hotărârea prezidentului tribunalului va putea fi atacată cu apel în termen de trei zile dela pronunțare.

Că intrucât, conform principiului din art. 729 pr. civ. termenile se socotesc pe zile libere, aceste trei zile au a fi socotite pe zile libere, de oarece prin art. 12 sus citat nu se derogă la acest principiu (Cas. s. I, decizia No. 912 din 17 Decembrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra deciziei Curții de apel București s. I No. 203/912).

Recurenta Maria V. Calava prin d-l avocat N. Titulescu.

Intimatul Gavril Tudose și alții prin d-l avocat N. Darna.

**Probă cu martori. — Perdere de titluri prin forță majoră. — Admisibilitatea probei cu martori spre a face această dovadă, sub condiția de a determină evenimentul de forță majoră.**

3. Deși este adevărat că în caz de pierdere a unor titluri prin forță majoră proba cu martori este admisibilă atât pentru dovedirea pierderii cât și a se stabili conținutul titlului, însă pentru ca admiterea acestei probe să fie obligatorie trebuie ca partea să determine evenimentul de forță majoră cu ocazia căruia s'a perdut titlurile, spre a putea, instanța de fond, să aprecieze seriozitatea probei cu martori. (Cas. s. I decizia No. 920 din 18 Decembrie 1912 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții de apel Galați s. II No. 7/88).

### CASATIE S. II

Recurenta Maria C. Bercea prin d-l avocat B. Cernea.

Intimata Ilina M. Vărgolici ș. a. prin d-l avocat Păunescu.

**\* Executare imobiliară. — Contestație din parte a unui terțiu. — Cerere de suspendare a executării, pe motiv că a intentat acțiune în revendicare. — Aprecierea seriozității cererei de suspendare. — Puterea suverană a instanței de fond. — Art. 401 și 530 pr. civ.**

1. După art. 401 pr. civ., ca și după art. 530, suspendarea unei executări silite este lăsată la înțelepciunea judecătorului de fond, care are un drept suveran de a aprecia seriozitatea cererii.

Astfel instanța de fond poate respinge cererea făcută de un terțiu contestator de a se suspenda o executare imobiliară, când din actele invocate și din împrejurări și-a făcut convingerea că acțiunea în reven-

<sup>1)</sup> Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu steluță \* prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

dicare intentate de acel terțiu nu este serioasă. (Cas. II, decizia civilă No. 272 din 5 Decembrie 1912 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. Apel Galați s. II No. 117/912).

Recurentul N. Wachtel ș. a. prin d-nii avocați Osvald Teodorcanu, P. Sadoveanu și Șion.  
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

**Lovire.—Moartea pacientului.—Cauza morții.—Nepunțința de a stabili în mod precis.—Delict prevăzut de art. 239 c. p.—Comp. tribunalului.**

2. Când nu s'a putut constata că moartea pacientului a provenit din cauza lovirurilor primite, de oarece medicul legist conchide că moartea lui a fost determinată de o meningită supurată, care poate să fi fost rezultatul traumatizmelor suferite de acesta, dar care poate avea și o altă cauză, iar consiliul sanitar superior, după ce opinează că meningita a avut drept cauză predisponență alcoolismul cronic și starea de beție în care se găsea pacientul în momentul în care a fost bătut, și că lovirurile ce a primit au fost cauza ocazională sau determinantă a acelei meningite, conchide la rândul său că dacă pacientul nu era atins de alcoolism, leziunile suferite nu ar fi avut ca consecință meningita și deci moartea lui; în asemenea împrejurări faptul imputat inculpatului nu intră în prevederile art. 241 c. penal, ci în acelea ale art. 239 c. p., delict dat în competența tribunalului de a fi judecat. (Cas. II, dec. penală 2790 din 31 Octombrie 1912, prin care s'a regulat competența trimițând afacerea la Trib. Iași s. I).

Recurentul M. Dumitrescu prin d-l avocat Văsănescu  
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

**Opoziție.—Materie penală.—Termen.—Prelungirea lui după distanță.—Motiv propus direct în casație.—Neadmisibilitate.—Art. 183 din procedura penală.**

3. Prelungirea termenului de opoziție după distanță, conform art. 183 pr. pen., este o chestiune de fapt care trebuie să a fi propusă și verificată la instanța de fond. (Cas. II, decizia penală No. 2851 din 5 Noembrie 912, prin care s'a respins recursul contra sentinței tribunalului Ilfov, s. II, No. 974/912).

Recurentul Pană R. Bardas ș. a., prin d-l avocat Dem. Moldoveanu.  
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

**Recurs în casație.—Materie penală.—Opoziție.—Neadmisibilitate.—Art. 429 din pr. pen.—Interogatoriu inculpatului.—Formalitate de ordine publică.—Neobservarea ei.—Neacordarea cuvântului inculpatului.—Casare.—Art. 186 din procedura penală.**

4. a) Art. 429 din procedura penală prevede formal că cererea de casare fiind respinsă, partea care o va fi

formulat nu va mai putea să o reînnoiască sub nici un pretext și în nici un mod. De aci rezultă că este neadmisibilă opoziția la Casație în materie penală.

b) Din coprinderea art. 186 pr. pen. rezultă că în materie penală instrucția înaintea instanțelor corecționale trebuie să fie orală și publică și că prevenitul trebuie să fie întrebat și ascultat în propunerea apărării lui. Dispozițiunile acestui articol, în ce privește formalitățile și modul cum are a se procedea la instrucțiunea unei cauze înaintea instanțelor corecționale, nu numai că sunt prescrie sub pedeapsă de nulitate, dar sunt și de ordine publică, căci este vorba de respectarea dreptului de apărare.

Prin urmare, când se constată că inculpatul nu a fost nici interogat, nici nu i s'a acordat cuvântul spre a-și propune mijloacele de apărare, deși era prezent, sentința tribunalului este casabilă. (Cas. II, decizia penală No. 2890, din 7 Noembrie 912, prin care s'a casat după recursul lui Pană R. Bardas și respins după recursul celorlați sentința trib. Brăila, s. II, No. 141/912).

Recurentul Petre Tuncanu prin d-nii avocați P. Sadoveanu și P. Stroescu.  
Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

**Învoeli agricole.—Locuri de muncă date locuitorilor.—Măsurătoare falsă, cu intenție de a-i înșela.—Delict prev. de art. 57 l. învoelilor agricole și 336 c. penal.—Compet. judec. de pace.—Apel la tribunal.—Admisibilitate.**

5. Art. 51 din legea jud. căt. de pace din 1908, prevede că aceste judecătorii vor judeca abaterile la legea învoelilor agricole în primă și ultimă instanță, când pedeapsa de aplicat este amenda și când restituțiunile și reparațiunile civile nu trec peste 300 lei și cu drept de apel, când pedeapsa de aplicat este închisoarea. Această lege fiind posterioară legii învoelilor agricole din 1907, competența judecătorului de ocol în această materie este determinată de legea sa organică, care prevede dreptul de apel în cazul când pedeapsa de aplicat este închisoarea.

Există dar drept de apel contra cărții de judecată și drept de recurs contra sentinței tribunalului, când este vorba de delictul prev. de art. 57 din legea învoelilor agricole și 336 c. penal, imputat unor logofeți de pe moșie, că au măsurat fals locurile de muncă date locuitorilor de pe moșie, cu intențiunea de a-i înșela. (Cas. s. II, decizia penală 2908 din 9 Noembrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Ialomița No. 511 912).

Recurentul Ion Dimofte prin d-l avocat R. Dragomirescu.  
Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

**Hotărîre achitătoare.—Materie corecțională.—Dacă inculpatul achitat poate fi condamnat la daune.—Soluție negativă.**

6. În materie corecțională, inculpatul achitat nu poate

fi condamnat la daune, cum poate fi în materie criminală, întrucât este constant principiul că acțiunea civilă pentru daune nu poate fi exercitată dinaintea tribunalelor corecționale, când nu există fapt penal care să dea naștere la daune.

Prin urmare, când inculpatul a fost achitat pentru că nu s'a constatat existența faptului penal ce i se impută, instanța de fond nu săvârșește o omisiune esențială dacă nu se pronunță asupra daunelor civile. (Cas. s. II, decizia penală 3083 din 26 Noiembrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. de Apel Galați s. I, No. 105/912).

### CASAȚIE S. III

Recurentul Marcu Calman prin d-l avocat L. Holoneg.  
Intimatul Ministerul de fin. prin d-l avocat C. Marinescu.

**Zaharină. — Contravenție. — Constatare. — Funcționari competenți. — Șeful secției regiei de pe lângă Administrația financiară. — Art. 16 l. zaharinei și 14 l. organiz. admin. finanțelor statului.**

1. a) După art. 16 din legea zaharinei, contravențiile la această lege se constată, pe lângă alți funcționari și de inspectorii și administratorii financiari, controlorii, percepții fiscali, etc. și deși art. 16 nu enumără pe șeful și impiegații regiei, totuși prin art. 14 din legea de organizare a administrației finanțelor statului, serviciul exterior al finanțelor în fiecare județ fiind pus sub conducerea unui administrator financiar și fiind împărțit în trei secțiuni, dintre care una poartă numele de secțiunea regiei, este învederat că șeful acestui serviciu și impiegații lui fac parte din administrația financiară a județului și deci sunt în drept după art. 16 al. 3 din legea zaharinei de a constata contravențiunile la această lege.

b) Deși din cuprinsul art. 17 d n legea zaharinei nu rezultă că produsul confiscat urmează să fie sigilat chiar la fața locului unde a fost declarat confiscat, totuși când instanța de fond constată în fapt din procesul verbal, care a fost comunicat în regulă contravenientului, că acesta a declarat îndată după găsirea și confiscarea sticlelor cu zaharină în localul său, că au fost sigilate în fața lui, iar nu în altă parte și că sigilarea produsului confiscat s'a făcut în conformitate cu dispozițiunile art. 17, în așa caz nu poate fi vorba de violarea acestui text de lege. (Cas. III, 453 din 6 Noiembrie 912 prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței trib. Conarului s. I No. 214/912).

Recurentul M. de războiu prin d-l avocat Al. I. Karacagi.  
Intimatul Capitan Zissu Scarlătescu prin d-l avocat G. Anghelescu.

**Curți. — Gestionar al depozitului de arme. — Lipsă de efecte. — Constatarea și imputarea ei.**

**Decizie dată de Ministerul de război. — Dreptul de apel la Curtea de conturi. — Art. 39 l. soldelor și 68 din regulam. ei.**

2. Art. 39 din legea soldelor și art. 68 din regulamentul ei prevăd formal dreptul de apel la Curtea de compturi în contra unei deciziuni dată de ministerul de rezbel, prin care se impută unui gestionar al depozitului de arme o lipsă de efecte. (Cas. III, decizia No. 468 din 12 Noiembrie, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de compturi, s. I, No. 486/912).

Recurentul Minist. de fin. prin d-l avocat C. Marinescu.  
Intimatul C. Sărbulescu prin d-l avocat D. Șuculescu.

**\* Taxe succesoriale. — Legatul uzufructului unei moșii lăsat soțului. — Obligațiune pusă acestuia de a întreține copila rămasă, careia i s'a lăsat nuda proprietate. — Modul de calculare a taxei de înregistrare.**

3 Taxele de înregistrare asupra transmisiunii unui uzufruct dintr'o succesiune se calculează după evaluarea ce se face venitului înmulțit cu 10. Astfel, dacă se constată că legatul de uzufruct lăsat de testator soțului său, nu era destinat numai întreținerii și educației unei fete, căreia defuncta i-a lăsat nuda proprietate, ci era mai mult în folosul uzufructuarului, acesta nu poate fi scutit de taxa de înregistrare pentru uzufruct, sub cuvânt că dânsul, cu ocazia căsătoriei fetei, i-a dat acesteia uzufructul lăsat lui prin testamentul defunctei, de oarece dânsul constituind ea dotă fetei uzufructul, a dispus ca un p'roprietar de o avere ce era intrată în patrimoniul său și de care se folosise până la mărițișul fetei. (Cas. III, decizia No. 520 din 7 Decembrie 912, prin care s'a ca at sentința trib. Romanaii, No. 421/912).

Recurentul Capitan Ioan Iosefescu prin d-l avocat M. Milescu  
Intimata Primăria Capitalei prin d-l avocat C. C. Bozianu.

**Contencios administrativ. — Cerere de autorizare de construcțiune. — Termenul de două luni în care primarul o poate rezolva. — Recurs făcut înainte de expirarea celor două luni. — Respingerea lui ca prematur. — Art. 54 l. organizării com. urbane.**

4. După art. 54 din legea de organizare a comunelor urbane, primarul putând să se pronunțe asupra cererilor de autorizațiune de construcțiuni în termen de două luni dela data cererii, urmează că recursul direct făcut la secția a treia a Curții de casație, contra refuzului de a rezolva o asemenea cerere, mai înainte de expirarea acelor 2 luni, este prematur. (Cas. s. III, decizia No. 530, din 14 Decembrie 1912, prin care s'a respins ca prematur recursul făcut contra refuzului Primarului Capitalei de a i da autorizație să construiască pe proprietatea sa din str. Cotroceni 18).